

УДК:657:334.012.2

Пирожик М.Б,

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

ОБЛІК ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В ОРГАНАХ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ ВІДПОВІДНО ДО НП(С)БОДС 132 "ВИПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ"

Статтю присвячено визначенню змісту, складових, та класифікаційних ознак виплат працівникам відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку у державному секторі України (надалі - НП(с)БОДС) та розробці методичних підходів щодо обліку виплат працівникам, які відповідатимуть міжнародним стандартам бухгалтерського обліку в державному секторі.

Ключові слова: виплати працівникам, заробітна плата, оплата праці, державний сектор.

Pyrozhyk M., Kalyuha J

PAYROLL PENSION FUND IN ACCORDANCE WITH NP(S)BODS 132 "EMPLOYEE BENEFITS"

This article is dedicated to identifying content, components, and classifications employee benefits in accordance with the national provisions (standards) of accounting in the public sector of Ukraine (hereinafter - NP (s) BODS) and the development of methodological approaches to accounting employee benefits that meet international standards of accounting the public sector.

Key words: employee benefits, salaries, wages, public sector.

Пирожик М., Калюга Є

УЧЕТ ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ В ОРГАНАХ ПЕНСИОННОГО ФОНДА В СООТВЕТСТВИИ С НП (С) БУГС 132 "ВИПЛАТЫ РАБОТНИКАМ"

Статья посвящена определению содержания, составляющих, и классификационных признаков выплат работникам согласно Национального положения (стандарта) бухгалтерского учета в государственном секторе Украины (далее - НП (с) БУГС) и разработке методических подходов по учету выплат работникам, которые будут отвечать международным стандартам бухгалтерского учета в государственном секторе.

Ключевые слова: выплаты работникам, заработная плата, оплата труда, государственный сектор.

Пирожик М.Б, Калюга Є.В.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В умовах глобалізації економіки бюджетні установи займають важливе місце у сучасному суспільстві. Виплати працівникам є найвагомішою складовою усіх видатків бюджетних установ, а їх облік є однією з найважливіших сторін облікового процесу. Бухгалтерський облік виплат працівникам у бюджетних установах ґрунтується на НП(с)БОДС 132 "Виплати працівникам", що розроблений на основі МСФЗ 25 «Виплати працівникам». Дотримання складових економічної класифікації видатків відповідно до міжнародної класифікації та порівняння складових виплат на оплату праці МСФЗ 25 «Виплати працівникам» з НП(с)БО 132 «Виплати працівникам».

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання обліку заробітної плати в державному секторі досліджували такі вчені, як: Бутинець Ф.Ф., Гізатуліна Л.В., Гуменюк ОІ., Івахненков С.В., Калюга Є.В., Левицька С.О., Ловінська Л.Г., Свірко С.В., Чанишева Г.І., та інші. Проте деякі питання обліку виплат працівникам в умовах його гармонізації з міжнародною практикою досі не вирішені і потребують подальшого дослідження.

Цілі статті. Мета дослідження – викладення методики обліку виплат заробітної плати в органах Пенсійного фонду відповідно до НП(с)БОДС 132 "Виплати працівникам" на основі МСФЗДС 25«Виплати працівникам».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Конституція України гарантує кожному громадянину право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. У бюджетних установах та організаціях, праця виступає як цілеспрямована діяльність людей і є основним джерелом задоволення матеріальних і духовних потреб громадян [1].

На відміну від працівників матеріального виробництва, діяльність яких спрямована на перетворення речовини природи, а процес праці являє собою обмін між природою і людиною, праця працівників бюджетних установ має свій предмет впливу. Він спрямований або на людину, або на суспільство в цілому. Видатки на заробітну плату мають найбільше питому вагу в кошторисах бюджетних установ і сягають 70 – 80 % від загальних видатків за кошторисом. Але заробітна плата працівників невіробничої сфери є

однією з найнижчих серед галузей народного господарства. Заробітна плата в державному секторі України на 20 % нижча, ніж у приватному. У розвинутих країнах — навпаки. Наприклад, у США витрати на робочу силу в державному секторі на одну відпрацьовану людину-годину в 1,5 рази вищі ніж у приватному.

Середня заробітна плата в Україні в червні 2013 зросла в порівнянні з травнем середини року на 3,9% (127 грн) і склала 3 тис. 380 грн. Про це повідомляє Державна служба статистики. За підсумками квітня травня 2013 заробітна плата становила 3 тис. 253 грн. У порівнянні з аналогічним періодом 2012 р. середня заробітна плата в Україні збільшилася на 8,7%.

У зв'язку з реформуванням бухгалтерському обліку та інформації щодо виплат в державному секторі було розроблене НП(с)БОДС 132 "Виплати працівникам", яке створене на основі МСФЗДС 25 «Виплати працівникам».

Відповідно до вище згаданого національного положення 132 «Виплати працівникам» діляться на три групи:

1) поточні виплати, заробітна плата за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу, тощо;

2) виплати при звільненні. Зобов'язання щодо яких визнається у разі, якщо суб'єкт державного сектора має невідоме зобов'язання звільнити працівника або кількох працівників до досягнення ними пенсійного віку;

3) інші виплати працівникам, зокрема матеріальна допомога, визнаються зобов'язанням у звітному періоді, якщо робота, виконана працівниками у цьому періоді.

Облік виплат працівникам державного сектору на міжнародному рівні регулюється МСФЗДС 25 «Виплати працівникам», дія якого поширюється на всі види винагород і компенсацій, що виплачуються працедавцем своєму співробітнику в обмін на послуги, що ним надаються. Втім дотримуватися вимог МСБОДС 25 «Виплати працівникам» необхідно, оскільки це є важливою передумовою ефективної організації та визнання бухгалтерського обліку важливою функцією управління у державному секторі на міжнародному рівні.

Таблиця 1

Відповідність складових МСФЗДС 25 «Виплати працівникам» та
НП(с)БО 132 «Виплати працівникам»

	МСФЗДС 25	НП(с)БО 132	Розбіжності
Складові заробітної плати	короткострокові виплати працівникам	Поточні виплати	У міжнародному стандарті та національному короткострокові виплати та поточні схожі між собою, але в національному стандарті не передбачено надання не грошових пільги (таких як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів, а також надання безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг) для теперішніх працівників
	виплати по закінченні трудової діяльності		Передбачені у міжнародному стандарті, як пенсії та інші види пенсійного забезпечення, страхування життя та медичне обслуговування по закінченні трудової діяльності
	Інші довгострокові виплати працівникам		Передбачені у міжнародному стандарті, що включають додаткову відпустку за вислугу років або оплачувану академічну відпустку, виплати з нагоди ювілеїв чи інші виплати за вислугу років, виплати за тривалою непрацездатністю, а також отримання частки прибутку, премії та відстрочену компенсацію, якщо вони не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду
	виплати при звільненні	виплати при звільненні	Передбачено у національному стандарті і визнається у разі, якщо суб'єкт державного сектору має невідмовне зобов'язання звільнити працівника до досягнення ними пенсійного віку або надавати виплати при звільненні згідно із законодавством, контрактом чи іншою угодою
		Інші виплати працівникам	Передбачено у національному стандарті, як матеріальна допомога, що визнаються зобов'язанням у звітному періоді, якщо робота, виконана працівниками у цьому періоді, дає їм право на отримання таких виплат.

Отже, у міжнародному стандарті та національному короткостроковій виплати та поточні схожі між собою, але в національному стандарті не передбачено надання негрошових пільги (таких як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів, а також надання безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг) для теперішніх працівників. А також інші довгострокові виплати працівникам у міжнародному стандарті, що включають додаткову відпустку за вислугу років або оплачувану академічну відпустку, виплати з нагоди ювілеїв чи інші виплати за вислугу років, виплати за тривалою непрацездатністю, а також отримання частки прибутку, премії та відстрочену компенсацію, якщо вони не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду. У свою чергу виплати при звільненні передбачені як у національному стандарті так, і в міжнародному та визнається у разі, якщо суб'єкт державного сектору має невідомне зобов'язання звільнити працівника або кількох працівників до досягнення ними пенсійного віку або надавати виплати при звільненні згідно із законодавством, контрактом чи іншою угодою. Інші виплати працівникам передбачені тільки у національному стандарті, як матеріальна допомога, що визнаються зобов'язанням у звітному періоді, якщо робота, виконана працівниками у цьому періоді, дає їм право на отримання таких виплат.

У даний час, нормативно-правова база, що регулює теоретичні та методичні аспекти бухгалтерського обліку бюджетних установ не містить розкриття змісту та складових виплат працівникам, а чинні класифікаційні ознаки, що застосовуються для оцінки розміру виплат працівникам, суттєво відрізняються від класифікаційних ознак МСФЗДС. Так, згідно Інструкції зі статистики заробітної плати 5, розмір виплат працівникам визначається як фонд оплати праці, що класифікується у розрізі:

- фонд основної заробітної плати;
- фонд додаткової заробітної плати;
- інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

При цьому, окремі складові, що включаються до виплат працівників згідно МСФЗДС 25 «Виплати працівникам», до фонду оплати праці не належать [5].

Висновки. Отже, виплати працівникам відокремлено як цілісну категорію та самостійний об'єкт фінансового обліку суб'єктів сектору загального державного управління.

Також, для розв'язання окреслених проблем було розроблено

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку державного сектору «Виплати працівникам», впровадження якого у практику дозволило визначити зміст, складові, класифікаційні ознаки виплат працівникам установ сектору загального державного управління України та віднести їх у самостійний обліковий об'єкт, що є заходом гармонізації обліку з міжнародною практикою.

Оскільки прийняття Національного положення стандарту бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» вимагає внесення відповідних змін в обліковий процес щодо виплат працівникам.

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254/96-ВР;
2. Нестеренко Ж.К. Особливості організації оплати праці в бюджетних установах та необхідність її комп'ютеризації // Сталій розвиток економіки. -2012. -№2. – С. 158-162.
3. Старченко Н.М. Удосконалення методики обліку виплат працівникам в бюджетних установах // Економічні науки. – 2012. - № 9. – С. 178-184.
4. Чадченко О.С. Особливості організації обліку розрахунків з оплати праці в бюджетних установах // Управління розвитком. – 2012. - № 10. – С. 91-93.
5. Режим доступу до матеріалів:
http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2012_9_3/46.pdf